

Miljöpartiets budget 2022

miljöpartiet de gröna

EKERÖ

Innehåll

Globala utmaningar kräver lokal omställning	3
Vår vision	3
Övergripande mål för mandatperioden 2018-2022	5
Kommentar till Ekeröalliansens budgetförslag 2022 med inriktning 2023-2024.....	6
En framtida kommunal organisation	7
Samhällsbyggnadsnämnd	7
Myndighetsnämnd	8
Hållbarhets- och demokratiutskott	8
Barn- och utbildningsnämnden	8
Barn- och utbildningsnämndens budget	10
Socialnämnden	11
Socialnämndens budget.....	13
Kultur- och fritidsnämnden	14
Kultur- och fritidsnämndens budget.....	15
Byggnadsnämnden	16
Byggnadsnämndens budget	16
Miljönämnden	17
Miljönämndens budget.....	18
Tekniska nämnden	19
Tekniska nämnden driftbudget	20
Kommunstyrelsen	21
Kommunstyrelsens budget	24
Investeringsbudget	25
Tilläggsförslag till investeringsbudget.....	27
Driftbudget 2022 med inriktning 2023-2024	28

Mälaröarna Mellan stad och land - mitt i Mälaren

Utgångspunkt för vår politik är Miljöpartiets tre solidariteter

Solidaritet med djur, natur och det ekologiska systemet

Solidaritet med kommande generationer

Solidaritet med världens alla människor

Globala utmaningar kräver lokal omställning

Vår vision

Framtidens Mälaröarna är ett öppet och inkluderande samhälle för alla. Principen om ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet är styrande. Samhället ska präglas av flexibilitet och innovation som kan hantera nya omständigheter där invånarna har inflytande samt politiker tar ansvar för samhällsutvecklingen. Mälaröarna utvecklas utifrån sina unika förutsättningar, ”mellan stad och land”, mitt i Mälaren.

FN:s deklaration om mänskliga rättigheter samt FN:s 17 globala hållbarhetsmål är centrala verktyg för att uppnå dessa solidariteter. Vår politik bygger på att skapa förutsättningar för alla utifrån deras situation och behov. Vi är för ett mångkulturellt samhälle, fritt från rasism och främlingsfientlighet. Vi värnar klimat och

miljö och vill öka varje invånares möjlighet att påverka de politiska besluten. Miljöpartiet de gröna är framtidsoptimister. För att Ekerö ska bli bättre krävs att vi planerar långsiktigt. Det förutsätter att vi politiker tillsammans med kommunens professionella tjänstemän på ett bättre sätt än idag samverkar med invånarna i olika skeden av planeringen av kommunens verksamheter och utformning. Som den ansvariga generationen, vill vi skapa de bästa förutsättningarna för våra barn och barnbarn. Allt vi gör nu kommer att påverka framtida generationers förutsättningar att leva ett liv som präglas av ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet. Då vår livsföring i högre utsträckning bidrar till klimatförändringarna vill vi vara med och ta ett globalt ansvar för de humanitära konsekvenserna som klimatförändringarna ger för människor i redan utsatta situationer i andra delar av världen.

Alla människor har rätt till ett gott liv, oavsett var i världen de bor, och ska slippa fly sina hem på grund av andra människors livsföring långt bort.

Ekologisk hållbarhet

Genom vårt sätt att leva lämnar Ekerö kommun och dess invånare ett stort ekologiskt fotavtryck. När kommunen växer och utvecklas måste den negativa påverkan på miljö och klimat minimeras. Allt vi gör måste rymmas inom de ramar natur, luft och vatten sätter för vårt handlande. Vi behöver förbereda oss på den anpassning som krävs till följd av klimatförändringarna och ta fram en lokal miljö- och klimatstrategi som begränsar klimatförändringarna globalt och som hanteras dess effekter lokalt. Det är viktigt att den ekologiska hållbarheten tas i beaktande i alla centrala beslut. Alla länder och alla världsdelar påverkas redan nu på något sätt av klimatförändringarna. Ett bättre översvämningsskydd, beredskap för matproduktion med ändrade förutsättningar och förberedelser för att snabbare kunna skapa nya bostäder, akuta såväl som permanenta, är exempel på det vi kommer att behöva. Nivån på klimatförändringarna beror på de beslut som fattas i år. Lokalt, regionalt, nationellt och globalt. Vi kan och måste bli en fossilfri kommun. Ett ekologiskt hållbart samhälle ger en högre livskvalitet för kommuninvånarna då det underlättar livspusslet, ökar framkomligheten samt skapar en större trygghet med visshet om att kommunen har en plan för ett samhälle med förändrade villkor pga klimatförändringarna. I vårt budgetförslag kan du läsa om biogasanläggning, laddstolpar, solceller, bilpooler, cykelbanor, ekologisk och närodlat mat som viktiga pusselbitar för att nå ett fossilfritt samhälle.

Ekonomisk hållbarhet

Oavsett vilka bevekelsegrunder vi har för att värna den biologiska mångfalden och begränsa klimatförändringarna så faller ofta de ekonomiska argumenten bort. Det kommer att bli oerhört dyrt att kompensera för de ekosystemtjänster som för alltid kommer att upphöra om vi inte snabbt bryter den snabbt nedåtgående trenden med en utarmning av den biologiska mångfalden. Det kommer också att bli oerhört kostsamt med alla översvämningsskydd och annan infrastruktur

som kommer att behöva anpassas till nya förhållanden pga klimatförändringarnas konsekvenser. Det är helt enkelt sund ekonomisk hushållning att sätta in insatserna i ett så tidigt skede som möjligt. Ekerö förlorar konkurrensfördelar med den långsamma omställningen men framför allt sviker vi våra barn och barnbarn som måste hantera den röra vi lämnar efter oss.

Ekonomi är ett medel för våra intentioner och inte endast ett mått på välfärdsutveckling. Tillväxt sker när vi blir fler, när handel och företagsutveckling går hand i hand. Även i det lokala perspektivet går ekologisk hållbarhet och ekonomi ofta hand i hand, i synnerhet på lång sikt. Att bygga en ny väg kostar oerhört mycket samtidigt som det tar lång tid. Dessutom visar forskningen att ensidigt fokus på vägbyggande enbart gör att trafiken ökar och således inte minskar trängseln. Avlastning av befintligt vägnät med hjälp av utökad kollektivtrafik och underlättande för cykel- och gångtrafik, där det är ett alternativ, är både en mycket mer kostnadseffektiv och ekologiskt hållbar lösning. Ett hållbart samhälle kräver en balans mellan ett lokalt fungerande näringsliv, goda bostäder och ett aktivt fritidsliv. En aktiv och stödjande kommunal förvaltning och en bättre dialog för att utveckla det lokala företagandet ger civilsamhället förutsättningar att vara medskapare i samhällsutvecklingen.

Social hållbarhet

Allt vi gör måste inriktas mot att skapa hållbara sociala system i vårt samhälle som starka föreningar, många mötesplatser, generationsöverbyggande aktiviteter och medborgardialog inklusive medborgarinflytande. Miljöpartiets framtidsinriktade arbete fokuserar på att skapa ett mer inkluderande samhälle där fler deltar i beslutsprocesserna även mellan valen. Vi vill att fler ska kunna delta i besluten, ung som gammal, välutbildad som mindre välutbildad, oavsett modersmål. Vi vill skapa större möjligheter för alla. Målet med Miljöpartiets politik är att förbättra Ekerö – såväl för varje invånare som för det gemensamma Ekerö. Miljöpartiets Ekerö är inte isolerade öar utan en del av världen.

För de flesta av oss innebär ett hållbart liv tid tillsammans med våra nära och kära och gärna en bra balans mellan ett intressant

arbetsliv och en meningsfull fritid. För att detta ska bli möjligt krävs att livspusslet funkar med allt vad det innebär med pendling, handling, vabba med sjuka barn, höststädning i trädgården, motion, egentid med kompisarna, oro över tonårsbarnen etc. Vad kan politiken göra för att underlätta detta? Uppmuntra till mer kollektivt åkande och strategisk utbyggnad av GS-nätet i kommunen för att

få bort köerna på Ekerövägen. Uppmuntra till delningstjänster som underlättar vardagsbestyren. Utökade möjligheter till fritidsaktiviteter både i lokala centra och i tätorten. Ett ökat utbud av kultur gör att vi kan ha våra kompisträffar på hemmaplan. Genom en utökad medborgardialog vill vi se vad kommuninvånarna mer önskar så att vi kan utveckla kommunen tillsammans.

Övergripande mål för mandatperioden 2018-2022

För mandatperioden 2018- 2022 har Miljöpartiet tillsammans med Mälarökoalitionen enats om följande övergripande mål. Efter Mälarökoalitionens upphörande har Miljöpartiet valt att stå fast vid dessa mål med mindre korrigeringar. Det är dessa mål som ligger till grund för den politik vi driver och för denna budget.

● Miljö och Klimat

Ekerö kommun har en hållbarhetsstrategi med lokala miljö och klimatmål och en plan för att nå Parisavtalet och Agenda 2030.

● Demokrati

Invånare i Ekerö kommun upplever att de har stor möjlighet att vara delaktiga i och påverka sin livssituation både i politiska beslutsprocesser men även i vardagslivet.

● Inkludering

Ekerö präglas av jämställdhet och inkludering i alla kommunens verksamheter.

● Skola och förskola

Ekerös skolor och förskolor präglas av en lärandemiljö där alla barn och elever får det stöd och de utmaningar som krävs för att utvecklas i sitt lärande och nå sin fulla potential.

● Social omsorg

Ekerö ska vara en äldrevänlig kommun och invånare med funktionsnedsättning och de med behov av social omsorg ska uppleva trygghet, frihet och tillgänglighet.

● Kultur och fritid

Invånare och besökare ges möjlighet till meningsfull fritid och rekreation där kulturell infrastruktur och det offentliga rummet bidrar till en nära, trygg och inspirerande miljö.

● Samhällsbyggnad

Ekerö växer med hänsyn tagen till ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet samt med god samverkan mellan olika delar av förvaltningen och kommunens invånare och företag.

● Näringsliv

Ekerö är en näringslivsvänlig kommun som erbjuder en service till näringslivet som präglas av lyhördhet, snabbhet och kompetens.

● Ekonomi

Ekerö kommun har en långsiktig och hållbar ekonomi som bygger på god och effektiv hushållning.

● Trygghet

Ekerö kommun är en trygg och attraktiv kommun att leva, verka och vistas i oavsett ursprung, kön, funktionsvariation, sexuell läggning, konststillhörighet, ålder eller religiös tillhörighet.

Kommentar till Ekeröalliansens budgetförslag 2022 med inriktning 2023-2024

Ekerö kommun växer som aldrig förr och med det kommer stora behov av investeringar i nya verksamhetslokaler för att möta nya behov av kommunal service som förskolor, skolor, äldreboenden, nya gång- och cykelvägar. Snart kommer badhuset stå klart med nya kostnader för drift. Trots det väljer Ekeröalliansen att sänka skatten med 30 öre. Vi menar att det är ansvarslöst i detta läge då vi vet att kostnaderna kommer att stiga inom kort. Coronapandemin har visat att behovet av förbättrade arbetsvillkor inom äldreomsorgen är stora. Det är naturligtvis främst viktigt för de anställda men även för att skapa en trygghet för de äldre och deras anhöriga. Vi vill inte komma tillbaka till en tid där de äldre inte ska få umgås med sina anhöriga under sin sista tid i livet. Att i detta läge sänka skatten menar vi är direkt ansvarslöst. Ekeröalliansen hänvisar till för höga kostnader för att investera i nya gång- och cykelvägar. Istället för att säkerställa att barn och unga kan få en frihet som gör att de kan ta sig till skolan och till sina fritidsaktiviteter på egen hand, vilket också avlastar bilvägarna, väljer de att sänka skatten.

Föreningslivet är desperata över att det är så svårt att boka tider i idrottshallarna, de äldre har brist på möteslokaler, då väljer Ekeröalliansen att sänka skatten. Lokala centra försvagas då de drabbas av skolnedläggningar, vilket har gjort framtiden för Ekerö landsbygd osäker. Livspusslet har blivit väldigt svårt för barnfamiljerna vilket riskerar leda till utflyttning. Och det i sin tur minskar underlaget för den lokala servicen och det lokala näringslivet. Då väljer Ekeröalliansen att sänka skatten. Miljöpartiet menar att Ekeröalliansen inte tar sitt ansvar att säkerställa en god service till sina medborgare och missar chansen att ta krafttag för att ställa om till ett tryggt, socialt och ekologiskt hållbart samhälle. I vårt budgetförslag ligger vi kvar på samma skattesats som idag, det vill säga 19,25, vilket ger oss möjlighet att öka den kommunala servicen med ytterligare 27 miljoner än det som Ekeröalliansen har i sitt budgetförslag.

En framtida kommunal organisation

Miljöpartiet har sett ett behov av ett långsiktigt hållbart synsätt på samhällsbyggnadsfrågor där hänsyn till miljö och klimat är en självklart utgångspunkt. En växande kommun har framtidsutmaningar i infrastruktur, bostadsförsörjning, behov av stärkt näringsliv samt krav på såväl ny som bibehållen god offentlig service. Samtidigt behöver dialogen med medborgare, näringsliv och föreningsliv samt även den interna kommunikationen mellan kommunens olika verksamheter förbättras.

Miljöpartiet vill därför se en annan organisering av nämnder för att möta detta

behov. Vi föreslår därför att nuvarande Tekniska nämnden byter namn till Samhällsbyggnadsnämnden samt tillförs frågor från kommunstyrelsen samt plan- och trafikfrågor från byggnadsnämnden och de frågor från Miljönämnden som inte är myndighetsutövning. År 2023 och framåt räknar vi istället med att dessa ersatts av två nämnder, en samhällsbyggnadsnämnd och en myndighetsnämnd. Vi vill även ha ett hållbarhets- och demokratiutskott med syfte att jobba med den demokratiska förankringen av beslut samt övergripande frågor som rör ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet.

Samhällsbyggnadsnämnd

Syftet med en mer omfattande Samhällsbyggnadsnämnd (SBN) är att nämnden ska ha helhetsansvaret och större rådighet i det långsiktiga samhällsbygget. Vi vill att den nya nämnden ska hänga upp sin verksamhet på Vision – Dialog – Förankring – Genomförande, där kommunikation får en högre prioritet. Målet är att kommunen ska utvecklas i alla delar och tillsammans med lokalsamhället.

SBN föreslås därför ansvara för den övergripande samhällsplaneringen som omfattar initiering, prioritering och genomförande av översiktsplanarbete (ÖP), detaljplanarbete (DP) samt kommunikationen och medborgardialogen kring dessa.

Detta inkluderar tidsplanering för när detaljplanarbete påbörjas och förväntas bli klara. Utvecklingen av kommunen måste balanseras med förvaltningen. Vi ser inte denna vision som förenlig med det exploatörsdrivna detaljplanarbetet som har introducerats i Ekerö kommun under 2020. Vi avser därmed att avskaffa det systemet för att ge kommunen större rådighet över planeringen.

SBN föreslås även få det övergripande helhetsansvaret för den långsiktiga balansen mellan bostad – arbete – service – skola - fritid och behöver därför ta ansvar för att ta fram strategier för mark, vägar, vägföreningar, cykelvägar, parkering, infartsparkering och kollektivtrafik. SBN ska vidare ansvara för planeringen av hamnar/sjötrafik, skolor, vård- och idrottsanläggningar samt infrastruktur såsom VA, el-tele, bredband och fjärrvärme som alla ska gå hand i hand med en hållbarhetsstrategi. SBN ansvarar vidare för förvaltning, drift och underhåll av kommunens fastigheter/ lokaler, parker, allmän platsmark, renhållningsverksamhet, gator, vägar och andra trafikanläggningar.

Miljöpartiet föreslår därför att nuvarande Tekniska nämnden byter namn till Samhällsbyggnadsnämnden samt tillförs ovan nämnda frågor från kommunstyrelsen samt plan- och trafikfrågor från byggnadsnämnden. För att effektivt lösa sina uppgifter kan även nämnden ha minst ett utskott i form av t.ex. ett planutskott.

Myndighetsnämnd

Här kommer miljönämnden, stora delar av byggnadsnämnden och vissa delar av tekniska nämnden som har med myndighetsutövning att göra att ligga. Det blir renodlad myndighetsutövning. En utmaning är att flera kontor ska rapportera till nämnden och risken

kan vara att vissa kontor dominerar över andra. Detta behöver bevakas aktivt i inledningen.

Hållbarhets- och demokratiutskott

Detta beskrivs under avsnittet Kommunstyrelsen.

Barn- och utbildningsnämnden

Satsning på landsbygds-skolor

Förutsättningen för en livskraftig kommun och livskraftiga medborgare är att hela kommunen ges förutsättningar att blomstra. Tätort och landsbygd är beroende av varandra för att skapa ett ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbart samhälle. En förutsättning för att kunna leva och bo på landsbygden är att det finns skolor i närområdet. Det går inte att bryta ut enbart ekonomiska argument för att påstå motsatsen utan att väva in även de sociala och ekologiska perspektiven. Allt hänger ihop. Miljöpartiet menar att det med ett relativt litet ekonomiskt tillskott, i förhållande till kommunens totala budget, går att öppna upp Munsö skola igen med F-4 redan till höstterminen 2022 för att sedan gradvis år för år utöka till F-6 år 2024. Vi bedömer att det dessutom ur ett snävt ekonomiskt perspektiv kommer att vara lönsamt både kommunalekonomiskt och för lokala näringsidkare. Vi tror att när barn och familjer som får sina önskemål tillgodosedda och får möjlighet att vara delaktiga i sin skolmiljö så kommer den psykiska hälsan öka och fler familjer har möjlighet att bo kvar och det kommer att bli mer attraktivt för andra att flytta dit.

För att elever och föräldrar ska våga välja Munsö skola behövs det en ordentlig satsning för att visa att detta är en långsiktig satsning. Vi vill därför starta ett utvecklingsarbete. En projektledare anställs för att driva ett utvecklingsarbete om hur Munsö skola och förskola samt Adelsö förskola kan använda sig av sin unika miljö som en landsbygds- och världsarvsskola och utveckla den profilen med syfte att stärka kvaliteten i skolan och öka attraktionskraften i skolan. Detta ska göras i

samverkan med föräldrar, skolpersonal, samt föreningsliv och näringsliv i närområdet.

Vi vill även göra en liknande satsning på Sundby skola och förskola för att öka attraktiviteten även i den skolan som står inför hot om nedläggning när skolkapaciteten i tätorten ökar. Vi vill värna mångfalden i skolutbud och friheten att välja skolform.

Ny finansieringsform för skolan

Vi vill även att förvaltningen ser över finansieringsform för skolenheter på landsbygden. Istället för att skolor läggs ner vill vi ha en beredskap för att övergå till anslagsfinansierade skolenheter om inte elevunderlaget räcker till. I det korta perspektivet krävs dock att strukturpengen höjs för Munsö skola för att åter kunna öka attraktiviteten så att fler elever väljer skolan. Då kommer strukturbidraget sedan gradvis kunna minska. Strukturbidragets utformning är alltför trubbigt och bör ersättas med differentierad skolpeng samt anslagsfinansiering för de små skolenheterna. På sikt kan det nuvarande systemet med skolpeng behöva avskaffas och ersättas av ett system som ger en större trygghet och förutsägbarhet för de olika skolenheterna. Det kommer att bli än viktigare när fler friskolor etablerar sig då de har konkurrensfördelar som missgynnar de kommunala skolorna och de små enheterna på landsbygden i synnerhet.

Hälsosam och klimatsmart mat i förskola och skola – One Planet Plate

Bra mat förbättrar barnens hälsa och välmående och lägger grunden till ökad måluppfyllelse

i skolarbetet. Med ekologisk mat undviker vi rester av bekämpningsmedel och med en större andel närodlat mat minskar transportererna samtidigt som det lokala näringslivet gynnas.

Den globala matproduktionen orsakar stora klimatutsläpp. En tredjedel av hushållens klimatpåverkan kommer från konsumtion av animaliska livsmedel som kött, fisk, ägg och mejeriprodukter. Världsnaturfonden WWF lanserade förra året märkningen One planet plate, för hållbar mat som klarar både biologisk mångfald och minst tvågradersmålet för klimatet. Den största skillnaden jämfört med idag är att maten består av mer vegetariskt, men givetvis är det viktigt även med minskat matsvinn, ekologiskt, säsongsanpassat och lokalt producerat. När kött eller fisk ska användas så pekar WWF på de arter och metoder som är hållbara. Det är helheten som gör hållbarheten. Kriterierna för att lyckas med maten i skolan är att den ska vara näringsrik, globalt hållbar, godare och inom samma budget. Eftersom stat och kommun har ett övergripande ansvar för hur invånarnas skattemedel spenderas så har vi som politiker ett ansvar att vi säkerställer hållbar och näringsrik mat i våra skolor och förskolor i enlighet med lagar och internationella avtal.

För att säkerställa att detta ges rätt förutsättningar vill vi avsätta extra personalresurser för att kunna implementera det i de olika skolköken. Kommunen jobbar i dagsläget med matkonceptet Diet for a green planet, vilket vi ser som ett bra komplement till detta. Det bygger dock helt och hållet på att öka personalens engagemang och inspiration och innehåller inga mål eller utvärderingar. Vi menar att detta inte räcker.

Naturskola och utomhuspedagogik

Forskningen talar för att utomhuspedagogiken stärker minnet, ger bättre resultat i matematik och språk samt ger en lägre stressnivå och en ökad koncentrationsförmåga. Elever som har tillgång till utomhuspedagogik har färre sjukdagar och får en bättre motorik. Vi ser också den vackra naturen som omger oss som en värdefull resurs som ger bättre välmående. Genom att barnen lär sig att vistas utomhus kommer de sannolikt också förstå naturens värde och bättre förvalta den för kommande generationer. Då kompetensen

med utomhuspedagogik är mer utvecklad bland förskolepersonalen tror vi att mycket kompetensutveckling kan göras internt genom kunskapsutbyte. Vi vill även starta en central resurs med en Naturskola som ska vara ett stöd till de olika enheterna i att dels komma igång med utomhuspedagogiken i sin egen undervisning men också i att erbjuda olika naturupplevelser kopplade till olika ämnesinnehåll i kursplanen. Detta kan utvecklas under tid i samverkan med skolorna om vilka teman och naturguidningar som är önskvärda. Vi lägger en mindre peng på detta inledningsvis och mer i takt med att det växer.

Ungdomsparlament

Vi anser att det är viktigt att det finns olika forum för barn och unga att ges möjlighet att vara delaktiga och forma sin egen och andras samtid och framtid. Med anledning av att intresset, kunskapen och engagemanget för den parlamentariska demokratins former minskar vill vi satsa på ett ungdomsparlament. Det finns många exempel på hur detta kan göras på ett lekfullt och lustfyllt sätt som engagerar unga utan tidigare erfarenhet av liknande uppdrag. Vi bedömer att detta är ett kostnadsneutralt uppdrag som kan göras inom befintlig ram i Barn- och utbildningsnämnden.

Vaktmästarpool

Med vaktmästare ser vi stora vinster i form av tidiga insatser för att åtgärda mindre reparationer och lättare underhållsarbeten. Sådant arbete sparar medel i längden och motarbetar förstörelse. Det ger dessutom en ökad positiv effekt att fler vuxna vistas i skolan. Vi ser också en pedagogisk vinst med att eleverna ser att vi återbrukar och reparerar istället för att köpa nytt och slänga. Denna enhet kommer också att utföra tjänster åt socialnämnden i en Fixarjour för äldre. Kostnaden för det återfinns i socialnämndens budget.

Bättre sex- och samlevnadsundervisning

Sex- och samlevnadsundervisningen i skolan behöver stärkas. Regeringen tillför medel för att det ska vara en del av lärarutbildningen från och med hösten 2021. Vi ser även ett behov av att genomföra en fortbildningsinsats bland

personal i Ekerös skolor. Vi tror att mycket kan göras genom att skapa tillfällen för kollegial samverkan och utbyte av goda erfarenheter men även fortbildning i frågor som rör porrkonsumtion bland unga, samtyckeslagen, könsnormer samt pedagogiska metoder.

Internationell samverkan genom Erasmus

Internationell samverkan vidgar vyer för både elever och personal i våra skolor. Det är genom att spegla sig i det som upplevs annorlunda som vi får syn på oss själva och då får nya perspektiv som både kan utveckla lärandet men också som gör att vi växer som människor.

För att vara en attraktiv arbetsgivare är det också viktigt att skapa möjlighet för vår skolpersonal att få stimulerande fortbildning. Allt detta är möjligt om vi ansöker om ackreditering till Erasmus. Då kan vi ha utbyten med andra skolor i Europa och få finansiering för ett hållbart resande som vi anser bör ske med tåg. För lärare finns det ett stort utbyten av kollegiala utbyten men också annan fortbildning. Detta är ett kostnadsneutralt förslag då det finansieras helt och håller med EU-medel.

Barn- och utbildningsnämndens budget

Barn- och utbildningsnämnden	2022	2023	2024
Kostnadsökningar			
Munsö skola (strukturpeng + projekt)	-2 000	-3 000	-4 000
Sundby skola (projekt)	-500	-500	-500
Vaktmästarpool	-3 000	-3 000	-3 000
Naturskola och utomhuspedagogik	-200	-400	-600
Bättre sex- och samlevnadsundervisning	-100		
Matproduktion	-700		
Totala kostnadsökningar tkr	-6 500	-6 900	-6 900
Totalt	-6 500	-6 900	-6 900

Socialnämnden

Äldreomsorgssatsning

Regeringen förlänger tidigare årets satsning på äldre genom att även i år fördela ut pengar till kommunerna för att förstärka äldreomsorgen. Vi bedömer att vi liksom tidigare år kommer att tilldelas pengar till att stötta äldreomsorgen inom kommunen. Vi avser lägga majoriteten av dessa pengar på ökad personalbemanning och bättre arbetsvillkor inom äldreomsorgen. Rekryteringsläget inom äldreomsorgen är svårt idag och det beräknas bli än mer alarmerande i framtiden så det är viktigt att höja statusen och arbetsvillkoren inom denna bransch för att kunna tillgodose behov av personal i framtiden.

Kompetensutveckling i svenska språket inom äldreomsorgen

Rekryteringsbehoven är stora inom äldreomsorgen. Det leder ibland till att personal rekryteras som inte har tillräckliga kunskaper i svenska språket. Vi vill erbjuda kompetensutveckling på betald arbetstid. Detta ger en större trygghet för de äldre samt skapar bättre förutsättningar för arbetstagarna. För att göra det attraktivt och skapa goda förutsättningar till lärande behöver det finnas en flexibilitet i upplägget där lärare kan ha möjlighet att bedriva undervisning på arbetsplatserna ifall det bedöms ge ett pedagogiskt mervärde.

Rekryteringsfunktion för rekrytering av stödboenden

Behovet av olika former av stödboenden har ökat kraftigt de senaste åren. Det är viktigt att det finns en god beredskap i kommunen för att säkerställa tillgången till dessa boenden men även att förhindra att det blir kostnadsdrivande. Vi vill inrätta en särskild rekryteringsfunktion inom socialtjänsten för att hitta lokala familjehem, jourhem och SFV (särskilt förordnad vårdnadshavare) som får uppdraget direkt av kommunen istället för dyra privata utförare.

Öppna dörrar

Med anledning av det stora flyktingmottagandet under 2015 behöver vi hitta kreativa och kvalitativa sätt att få ett mer hållbart flyktingmottagande. Nu har mottagandet av ensamkommande flyktingbarn kraftigt minskat men vi behöver utveckla boendesituationen för gruppen ungdomar mellan 18-21 år som har fått uppehållstillstånd. De förväntas bo i boenden där de kan bli mer självständiga och klara av ett eget boende och en egen ekonomi. Med tanke på rådande bostadsbrist tror vi att vi dels behöver hitta mer kollektivboendelösningar men vi ser också positivt på möjligheten att "öppna dörrar" i Ekeröbornas hem. Vi föreslår att Ekerö Bostäder i samverkan med socialtjänsten administrerar en förmedling av uthyrning av rum, delar av hus eller lägenhet. Vi ser flera fördelar med detta då ungdomarna har möjlighet att genom en nära kontakt med en etablerad familj/person i kommunen dels kan lösa sin boendesituation men också skapa ett bredare socialt nätverk vilket kommer hjälpa dem i deras etablering. Dessa boendelösningar ska kunna göras med eller utan kost. Det görs upp i samråd med uthyraren. En rimlig ersättning för ett rum torde vara ca 4000 kr/månad exkl. kost, inkl. kost 7000 kr/mån. Om uthyraren dessutom vill ta på sig uppdrag som kontaktperson så utfaller ersättning även för detta enligt socialtjänstens ersättningsnivåer för detta på 4421 kr/mån. Detta blir en avsevärt billigare boendelösning för kommunen men också mer kvalitativ för de ungdomar som väljer denna boendelösning. Det krävs en aktiv kampanj för att göra detta alternativ känt. Denna boendeform kan även vara aktuell för andra målgrupper men bör fokusera på denna målgrupp inledningsvis.

Liknande inneboendelösningar bör kunna erbjudas vuxna och familjer men då utan det sociala stödet. Även detta ska administreras av kommunen genom Ekerö bostäder.

Utvecklingsmedel för familjer med komplexa behov

Socialförvaltningen har uppmärksammat behovet av samordning för att ge stöd till familjer med komplexa behov. Miljöpartiet anser att det behöver göras mer omgående och att en särskild utvecklingsmodell bör tas fram. Detta bör göras i samverkan med andra kommuner för att få ett erfarenhetsutbyte.

Våld i nära relationer

Vi menar att det krävs ytterligare satsningar för att motverka våld i nära relationer och att det tas fram metoder för att de som utsätts för detta vet var de ska vända sig för att få stöd. Vi vill anslå extra medel till kvinno- och mansjourer. Detta behov har visat sig vara än större under den isolering som många tvingas till under coronapandemin och då allt mer tid tillbringas i hemmet. Dessa medel kan användas för att bygga upp egen verksamhet i kommunen alternativt skjuta till extra medel i den samverkan som vi har med närbelägna kommuner.

Stöd och samverkan till personer med demenssjukdom och anhöriga

När anhöriga får demenssjukdomar innebär det ofta en stor påverkan och ansträngning för anhöriga. Vi vill se riktade utbildningsinsatser till anhöriga i stödgrupper var fjortonde dag i ca 4 månader. Denna insats bör sättas in så tidigt som möjligt för att vara ett bra stöd för den anhörige och därigenom även den demenssjuke.

Utredning om livsstilsboende

Vi har en stor åldrande befolkning. Många av dessa kan behöva anpassade boenden för att få stöd med vissa sysslor. Vi ser gärna en utredning med mindre fokus på ålder och krämpor som eventuellt uppstår i samband med åldrande och i stället utreder möjligheten att utveckla boendeformer som istället fokuserar på livsstil och där människor i olika åldrar men som delar intressen kan bo tillsammans.

Hälsokommunikatörer

Transkulturellt centrum inom Stockholmsregionen arbetar med ett koncept som heter hälsokommunikatörer. Deras huvudsakliga mål är att främja hälsa, och förebygga ohälsa bland framförallt nyanlända men även andra invandrargrupper. De har en gedigen kunskap om vilka svårigheter nyanlända brottas med och verktyg för att underlätta vägen in i vården eller än hellre verktyg för att undvika att behandling blir nödvändig. För att få bästa möjliga spridning av deras kompetenser krävs en bra samordning med befintliga vårdinstanser i kommunen. Med tanke på den begränsade erfarenhet Ekerö kommun har i mottagande av nyanlända tror vi att detta skulle tillföra mycket nytta.

Fixarjour

Vi vill satsa 400 000 på en fixarjour för utförande av enklare tjänster i hemmet. Vi anser att kommunen ska se till att det finns tillgång till en fixarjour, d.v.s. någon som kan hjälpa äldre invånare med riskfyllda vardagssysslor. Inte minst för att förebygga att äldre skadas i fallolyckor i hemmet. En fixarjour kan hjälpa till med att hänga upp gardiner, byta glödlampor, skotta snö, sätta upp tavlor och annat som kan vara svårt eller riskerar att leda till skador. Samtidigt kan ett vant öga förebygga risker i hemmen – såsom mattkanter, lösa sladdar och hala badkar. Denna stödfunktion kommer att utföras av den vaktmästarpool som vi avser införa i Barn- och utbildningsnämnden.

Socialnämndens budget

Socialnämnden	2021	2022	2023
Kostnadsökningar tkr			
Rekryteringsfunktion stödboende	-350	-350	-350
Kompetensutveckling i svenska språket inom äldreomsorgen	-4500	-4500	-4500
Familjer med komplexa behov	-250	0	0
Stöd till anhöriga med demenssjukdomar	-50	-50	-50
Våld i nära relationer, kvinno- och mansjourer	-3000	-3000	-3000
Livsstilsboende	-100	0	0
Fixarjour	-400	-400	-400
Hälsokommunikatörer	-50	-50	-50
Totala kostnadsökningar tkr	-8 700	-8 350	-8350
Totalt	-8 700	-8 350	-8 350

Kultur- och Fritidsnämnden

Kulturell allemansrätt

Kultur är en grundläggande rättighet. Det fastslås i FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna. Konst, kultur och språk är viktigt för barns utveckling. Genom konst och kultur kan vi möta nya perspektiv och få utveckla ny förståelse för oss själva och andra. Det skiljer mycket mellan satsningar på kulturen i olika kommuner i landet. Ekerö kommun låg 2018 långt ner på listan av landets kommuner med 967 kronor per person i jämförelse med exempelvis Vallentuna, som brukar betraktas som en kommun med liknande förutsättningar som vår, som satsar 1368 kronor per person eller Umeå som toppar listan med 2439 kronor per person.

Den ekonomiska prognosen för kommunen ser dyster ut de kommande åren men med tanke på den låga nivå vi redan ligger på anser vi att det är viktigt att höja ambitionen och fastslå alla förskole- och skolbarns rättighet till kultur genom att införa en kulturell allemansrätt. Det innebär att alla barn i förskolan och skolan ska få tillgång till minst en kvalitativ kulturupplevelse under året. Det kan vara genom att utöva och skapa musik, dans, bild eller att besöka det rika kulturutbudet i huvudstaden. Detta bör ske i samverkan mellan utbildning- och kulturförvaltningen.

Här kan vi involvera lokala kulturutövare både på ideell basis men också för att skapa arbetstillfällen för en yrkeskategori som har omvitnat svårt att försörja sig på sitt yrke. Här ser vi med fördel att kulturutövare i våra lokala centra uppmuntras delta i denna satsning, både för att stärka den lokala identiteten men även för att skapa arbetstillfällen på landsbygden.

Idélabbet

Vi menar att idélabbet har varit mycket berikande för kommunen både vad gäller större möjlighet till en kvalitativ medborgardialog men också för att vitalisera demokratin och stimulera främst unga att engagera sig i samhällsutvecklingen. Idélabbet är ett viktigt verktyg för att upprätthålla en demokratisk dialog mellan medborgare, kommunen och politiken i perioden mellan valen. Det har även varit berikande för politiker att få unga

människors perspektiv på samhället. Vi vill lägga ytterligare medel till Idélabbet för att kunna genomföra medborgardialog på landsbygden i utvecklandet av en strategi för en levande landsbygd. Vi vill även se större möjlighet till dialog mellan politiker och unga och andra grupper som i lägre utsträckning än genomsnittet deltar i demokratiska processer.

Turistinformation

Vi ser mycket positivt på det utvecklingsarbete som görs kring världsarvet Hovgården. Vi menar att det behövs en turistinformation i anslutning till vårt andra världsarv i Drottningholm som kan vägleda turister att söka sig längre ut i kommunen till vår vackra landsbygd och besöksmål. Vi menar att för en relativt liten ekonomisk satsning från kommunens sida kan våra företagare inom turistnäringen få ökad omsättning. I väntan på en större satsning vill vi sätta upp interaktiva informationstavlor i anslutning till Drottningholms slott, Brommaplan och vid hållplatserna för pendelbåten vid Klara Mälarstrand och vid Tappström.

Postcoronafest

Coronapandemin har slagit hårt mot kulturen i synnerhet men även mot alla som inte har haft möjlighet att uppleva och samlas kring kulturella upplevelser. Vi vill under 2022 fira att vi återigen kan ses i större folksamlingar, om smittläget så tillåter, genom att utlysa ett stipendium till lokala kulturutövare som vill arrangera en fest för kommuninvånarna. Arrangemanget bör ha ett tema som attraherar människor i alla åldrar.

Sportotek

Kommunen ansvarar för att inrätta ett Sportotek där kommunmedborgare kan skänka sport- och friluftsutrustning som de inte längre behöver. Kommunen kan dessutom komplettera med ytterligare utrustning för att säkerställa ett grundutbud inom flera idrotter och flera storlekar. Här ska sedan kommuninvånare kunna låna utrustning vid enstaka tillfällen eller under en säsong.

Kultur- och fritidsnämndennämndens budget

Kultur- och fritidsnämnden	2022	2023	2024
Kostnadsökningar tkr			
Idélabbet	-700	-700	-700
Turistinformation	-300	-100	-100
Postcoronafest	-300	-300	-300
Kulturell allemansrätt	-500	-500	-500
Sportotek	-400	-400	-400
Totala kostnadsökningar tkr	-2 200	-2 000	-2 000
Totalt	-2 200	-2 000	-2 000

Byggnadsnämnden

Idé- och arkitekttävlingar

Stadsarkitektkontoret ges medel för strategiskt viktiga och för kommunen tongivande projekt för att använda idé- och arkitekttävlingar som aktivt redskap. Detta för att få en hög social och estetisk nivå på kommande planer och byggprojekt. Att stadsarkitektkontoret och byggnadsnämnden får ett bredare och mer varierat underlag till beslut bygger dessutom en starkare förankring i kommunen och stärker demokratin.

Det finns flera former av arkitekttävlingar och idéävlingar. De är billiga och kan ge inledande riktning och även inspiration i det fortsatta arbetet. Tävlingar ger ett bra incitament till medborgardialog, vilket bygger PR samt för upp projektet till debatt innan förslagen till beslut formuleras.

Byggnadsnämndens budget

Byggnadsnämnden	2022	2023	2024
Kostnadsökningar tkr			
Arkitekttävlingar	-150	-150	-150
Kostnadsökningar totalt	-150	-150	-150
Totalt	-150	-150	-150

Miljönämnden

Mälaren

Vår kommun är belägen mitt i Mälaren och vi har därmed ett särskilt ansvar för att säkra miljö kvalitetsnormerna. EUs vattendirektiv är juridiskt bindande för kommunen och meddelar att miljö kvalitetsnormerna (MKN) för Mälaren ska uppnås till år 2021. Mycket av det som behöver åtgärdas kan göras med hjälp av tillsyn på olika områden runt om i kommunen. Övergödning är ett av problemen i Mälaren. Det kommer sig av att för höga halter av näringsämnen lämnar våra kringliggande marker som jordbruk, hästgårdar men även avloppsreningsverk och även enskilda avlopp. Andra problem är miljögifter och mikroplaster. Tillsyn kan ställa krav på verksamhetsutövare att inkomma med information och handlingsplaner för hur de ska åtgärda ex mark som de förorenat. Mikroplaster härrör från både vägtrafiken, konstgräsplaner och allmän nedskräpning. Detta kan också stävjas i och med att ställa krav i tillsynen.

Tillsyn

Miljöpartiet anser att tillsynen behöver förstärkas/utföras inom följande områden:

1. Tillsyn dagvattenanläggningar kopplat till att Mälaren är vår dricksvattentäkt. Vilka anläggningar finns, skötsel som ligger på staden alternativt VA bolaget. Tillsyn bör även innefatta Trafikverkets anläggning inom kommunen.
2. Tillsyn konstgräsplaner. Dessa är att klassas som anläggningar och för att få igång arbetet med att miljöanpassa dessa bör tillsyn genomföras.
3. Inventering och tillsyn förorenad mark kopplat till brandbekämpningsområden. Där det finns risk för PFAS föroreningar. Denna inventering och tillsyn kopplas till vårt dricksvatten, Mälaren.

Grundvattenskydd, ett krav

Enligt vattenförvaltningsplan 2021–2027 ska kommunerna säkerställa ett långsiktigt skydd för nuvarande och framtida dricksvattenförsörjning. Inom Ekerö kommun finns 9 stycken grundvattenförekomster helt eller delvis inom kommunens gränser. De flesta av dessa har idag inget erforderligt skydd som fås genom att införa vattenskyddsområde runt vattenförekomsten och dess tillrinningsområde. Införandet av vattenskyddsområde samt att bedriva kontinuerlig tillsyn på dessa, bör ligga på Miljönämnden att genomföra. Arbetet med att utreda och ta fram skyddsföreskrifter behöver påbörjas omgående till respektive grundvattenförekomst.

Etablering av biogasanläggning för produktion och distribution

Enligt det gamla förslaget till energiplan pågick redan ett arbete med att försöka etablera en anläggning för biogasproduktion. Vi beklagar dock att detta har avbrutits och vi vill att detta arbete återupptas. Vi förespråkar en affärslösning där kommunen ingår partnerskap med lokala jordbruksproducenter och hästgårdar och gärna något etablerat gasbolag. Enligt det gamla förslaget till energiplan ska ett eventuellt beslut om utbyggnad, planarbete, projektering, tillstånd, utbyggnad och driftstart ske under perioden 2020-2040. Med tanke på de gynnsamma förutsättningar vi har i kommunen och möjligheten att söka bidrag för den här typen av anläggningar från det statliga stödet Klimatklivet så vill vi tidigarelägga processen och ha som målsättning att anläggningen ska vara driftklar senast 2026.

Enligt det gamla förslaget till energiplanen krävdes ytterligare resurser både till teknik och exploateringskontoret, näringslivsenheten och miljökontoret för att driva detta arbete. Vi skjuter därmed till extra projektmedel till miljökontoret för att möjliggöra ett större fokus på detta arbete under 2022.

Miljönämndens budget

Miljönämnden	2022	2023	2024
Kostnadsökningar tkr			
Personalförstärkning tillsyn	-700	-1 400	-1 400
Konsultutredning grundvatten	- 500	-500	
Projektmedel för etablering av biogasanläggning	0	-100	0
Totala kostnadsökningar tkr	-1 200	-2 000	-1 400
Totalt	-1 200	-2 000	-1 400

Tekniska nämnden

Energirådgivning

För att våra medborgare ska kunna medvetna klimatsmarta beslut vill vi göra riktade informationsinsatser. Det skulle t.ex. kunna vara att hjälpa dem att byta ut sina oljepannor genom ekonomiska kalkyler.

Parkeringsavgifter

Det behöver skapas, incitament att i större utsträckning, för i första hand, de externa bilburna, att åka kollektivt till Ekerö och skapa plats på befintlig infartsparkering. Det här är enligt kontorets förslag.

PopUp-återbruk och återvinning

Återbruk och enklare återvinning av mindre saker i våra yttre områden som en tillfällig återkommande kampanj varje år med möjlighet att låna bil, släp, lastbil under en begränsad period för att skänka saker till varandra lokalt. Kostnaden motsvarande personal, hyra och hantering för ett par tillfällen under året.

Upphandlingsstrategi

En stor andel av kommunens upphandlingar görs inom ramen för TN och vi anser det därmed nödvändigt att ta fram en upphandlingsstrategi som bygger på ett cirkulärt upphandlingsförfarande som är anpassad efter nämndens kompetensområde. Basen i strategin bör vara ett hållbarhetstänkande. Med hållbar upphandling menas att upphandlande offentlig myndighet tillgodoser sitt behov av varor och tjänster på ett sätt som säkerställer den goda affären över hela livscykeln. Myndigheten ser inte bara till sig själv utan också till sin koppling till samhället i övrigt.

Den hållbara upphandlingen ska fokusera på vad som ska upphandlas med hänsyn till:

- miljö (ekologi)
- sociala faktorer
- ekonomiska faktorer som tex återanvändning/cirkulärt tänkande vad gäller materiel.

Det ska exempelvis finnas krav på schyssta arbetsrättsliga villkor. Sociala hänsyn ska skrivas in liksom krav på giftfri miljö. Slutligen vill vi peka på den avgörande betydelsen av att ta klimathänsyn.

Detta är en viktig del i det kontinuerliga utvecklingsarbetet inom upphandlingsfunktionen. Vi avsätter 50 tkr för konsultstöd.

Cykelvägskarta

För att underlätta för cyklister avser vi ta fram en cykelvägskarta där sträckning, distans, kvalitet. inklusive planerade stråk tydligt framgår. Vi skjuter till extra utvecklingsmedel för detta ändamål 75 tkr.

Grön el

Ekerö kommun titulerar sig som en ekokommun. Då anser vi att det minsta vi kan göra är att ha ett grönt elavtal.

Intäkter från solcellsanläggningar

I vårt tilläggsförslag till investeringsbudgeten har vi anslagit medel för att anlägga solceller på kommunens alla tak. Vi anger detta som intäktsökning i driftsbudgeten för 2022 och 2023.

TaGe

Ett 'ta och ge' skåp på frivilliga förskolor för att dela med sig av barnkläder och skor. I TaGe kan du lämna sådant du inte längre behöver och istället ta något annat du har användning för. Du behöver inte lämna något för att få ta något. Inkluderar skåp samt reklammaterial till förskola och föräldrar.

Framåtblickande underhållsplan av grönytor utanför detaljplan

Förvaltning av grönyta utanför DP Kommunens markinnehav omfattar cirka 900 hektar, varav cirka 400 hektar utgörs av skogsmark, cirka 110 hektar av jordbruksmark och cirka 130

hektar för Skå flygfältsområde. Nämndens ansvar omfattar förvaltning av dessa ytor. Behov finns av att upprätta en framåtblickande underhållsplan där åtgärder planeras, budgeteras och dokumenteras.

År 2022 är ram om 0,6 mnkr omfattar endast tillfälliga/akuta insatser inom verksamhetsområdet. Vi förstärker området för att ta hand om vår viktiga skog och jordbruksmark.

Tekniska nämnden driftbudget

Tekniska nämnden budget	2021	2022	2023
Fastighetsenheten samt teknik- och exploateringsenheten			
Intäktsökningar tkr			
Intäkter från solcellsanläggningar		200	600
Intäkter från parkeringsavgifter		1 000	1 000
Totala intäktsökningar tkr		1 200	1 200
Kostnadsökningar tkr			
Popupåterbruk	-50	-50	-50
TaGe	-10	-5	-5
Upphandlingsstrategi	-50		
Cykelvägskarta	-75		
Underhållsplan grönytor	-600	-600	-600
Energirådgivning, bla oljepannor	-50		
Parkeringsavgifter - kostnader		-60	-60
Totala kostnadsökningar tkr	-835	-715	-715
Totalt	- 835	485	485

Kommunstyrelsen

Strategier för klimatomställning

Kommunstyrelsen ansvarar för den strategiska planeringen över hur kommunen styrs. PwC gjorde en undersökning om kommunens miljö- och klimatarbete under 2019. Resultatet visade att det saknas ett strategisk arbete och att det är oklart vad som förväntas av de olika förvaltningarna. Vi menar att det är viktigt att det finns en plan och tydliga mål för att få till ett effektivt miljö- och klimatarbete och vi anser därmed att det är brådskande att följande strategier tas fram:

- Dagvattenstrategi
- Hållbarhetsstrategi
- Klimatanpassningsstrategi
- Klimatfärdplan + koldioxidbudget
- Upphandlingsstrategi
- Landsbygdsstrategi

Demokrati- och hållbarhetsutskott

För att kunna arbeta mer visionärt och framtidsinriktat vill Miljöpartiet inrätta ett Hållbarhets- och demokratiutskott. Utskottet ska ha till uppgift att samordna arbetet med hållbarhet över alla kommunens verksamheter och ansvarsområden. Den hållbarhetsstrategi som Miljöpartiet har budgeterat för ska komma att leda arbetet för att ta fram strategier kring exempelvis miljö, klimat, demokrati, hälsa, jämställdhet och likvärdig utbildning. Hållbarhetsutskottet ska även leda framtagandet av strategier för att bryta ner FN:s globala hållbarhetsmål, Agenda 2030, till lokal nivå samt säkerställa att kommunen bidrar till att vi som nation lever upp till våra åtaganden i Parisavtalet. Exempel på strategier som utskottet i vissa fall behöver utforma och i andra fall bevaka att de efterlevs och utveckla är bla, hållbarhetsstrategi, trafikstrategi, dagvattenstrategi och energistrategi. Stockholmsregionen har tagit fram en klimatfärdplan och vi behöver även ta fram lokala och regionala klimatanpassningsstrategier som bygger på den nationella strategin för klimatanpassning.

Centrala satsningar under denna budgetperiod kommer att vara på konsumtionsbaserade utsläpp, samordnare för våtmarker samt jämlik tillgång till kommunal service.

Konsumtionsbaserade utsläpp - Ekerö måste göra mer

Vi menar att Ekerö måste ta sin del av det globala ansvaret för att komma tillrätta med klimatkrisen. Samma förhållanden som råder på global nivå, dvs att rika länder står för en större andel av klimatutsläppen gäller även på nationell nivå. Invånarna i Ekerö kommun belastar klimatet mer än i grannkommunen Botkyrka på grund av att invånarna på Ekerö helt enkelt har en högre inkomst och därmed högre konsumtionsförmåga. Vi vill ge ett uppdrag till den hållbarhetsstrategen att mäta vilka klimatavtryck Ekerö kommun gör genom vår offentliga konsumtion samt sätta upp mål och strategier för hur de kan minska. Vi vill också att hållbarhetsstrategen planerar och genomför en kampanj med syfte om att upplysa och engagera ekeröborna om hur deras konsumtionsbaserade utsläpp påverkar klimatkrisen samt förslag på åtgärder för att minska de individuella utsläppen. Här måste alla ta sitt ansvar, både på individuell och samhälls nivå, det räcker inte att tänka att någon annan ska göra något någon annanstans. Om Sverige ska klara sitt bidrag till att hålla uppvärmningen under 1,5 grader måste de inhemska utsläppen nu börja minska med minst 12–15 procent per år och vara nära noll senast år 2035. De utsläpp som svenskarnas konsumtion orsakar är betydligt större än de territoriella utsläppen. När de konsumtionsbaserade utsläppen räknas med blir Sveriges utsläpp cirka 8 ton koldioxidekvivalenter per person och år. Nästan två tredjedelar kommer från hushållens konsumtion och drygt en tredjedel från offentlig konsumtion och investeringar. Hälften av svenskarnas klimatpåverkan sker alltså i andra länder. Om Sverige ska klara sitt bidrag till att hålla uppvärmningen under 1,5 grader måste våra konsumtionsbaserade utsläpp minska till nedåt ett ton per person och år. De största utsläppsminskningarna behöver ske i närtid.

Samordnare klimatanpassning och våtmarker

För att bli klimatneutrala behöver vi arbeta med kolsänkor som exempelvis våtmarker, skogar etc. Vi behöver utvärdera hur möjligheterna ser ut i vår kommun. Befintliga marker måste inventeras och skyddas och vi måste även återskapa våtmarker för att minska utsläpp av växthusgaser. I detta ingår även tillskapandet av fosfordammar för minskad övergödning och minskat fosforläckage. Själv återskapandet sker till stor del med bidrag och ansöks av markägaren eller kommunen med hjälp av samordnaren.

Landsbygdsstrategi

Genom framtagande av en landsbygdsstrategi vill vi säkerställa att alla kommunens invånare har tillgång till jämlik kommunal service. Detta tror vi görs bäst genom att utveckla de lokala centra som finns utpekade i översiktsplanen genom en grundlig medborgardialog för att på bästa sätt ta tillvara kommuninvånarnas kreativitet och engagemang. Vi vill skapa förutsättningar för att hela kommunen ska kunna leva och där vi ser landsbygd och tätort som viktiga förutsättningar för varandras utveckling och inte som motstridiga intressen.

Bilpool för tjänstebilar och privatpersoner

Kostnaden för leasing av kommunens tjänstebilar varierar under året men har under det senaste åren uppgått till 2,6 miljoner kronor och bränslekostnader på 750 000 kronor. Kostnaderna fördelas mellan de förvaltningar som nyttjar bilarna, 2 miljoner tillfaller den kommunala produktionen av omsorg och resterande 0,6 miljoner på Miljönämnden, Socialnämnden, Byggnadsnämnden och Tekniska kontoret. I stället för att beskriva vårt förslag under varje berörd nämnd gör vi det här under kommunstyrelsen. Vi förordar att kommunen istället för att leasa övergår till bilpool. Då kan kommunen välja att ha vissa bilar låsta till den kommunala förvaltningen vid de tider då det är stor efterfrågan på bilarna. Övriga tider kan de vara öppna för allmänheten att nyttja bilarna. Antal bilar som ingår i bilpoolen kan också vara flexibelt under året vilket borde göra alternativet mer attraktivt för kommunen. En bilpoolsbil ersätter fem privatbilar. Det leder till mindre trängsel på

våra vägar. Långsiktigt bedömer vi att denna lösning är mer ekonomisk fördelaktig men ser inte att vi kan räkna på det under kommande budget då genomförandetiden sannolikt sträcker sig längre än 2022.

Sammanfattningsvis ser vi följande fördelar med att kommunen ansluter sig till bilpool; bättre nyttjandegrad för varje bil, flexibelt nyttjande (och debitering) under året, lägre administrativa kostnader då allt sköts av bilpoolsföretaget, lägre bränslekostnader, bra service till kommunmedborgare att erbjudas medlemskap i bilpool och mindre trängsel.

Naturreservat Jungfrusundsåsen

Jungfrusundsåsen är ett mycket värdefullt tätortsnära naturområde. Miljöpartiet vill lägga personalresurser på att omvandla området till ett naturreservat under budgetperioden. Vi vill inte att området bebyggs mer och anser det därmed inte nödvändigt att invänta ytterligare exploatering i området för att på så sätt finansiera naturreservatet. Vi menar att detta bör göras med kommunala medel. Det finns möjlighet att söka sk intrångsersättning från Naturvårdsverket ifall det skulle visa sig att markägaren förlorar ekonomiskt på att marken omvandlas till naturreservat.

Mälardalsrådet

Vi vill se ett återinträde i Mälardalsrådet. Vi ser det som ett viktigt forum för kunskapsutbyte och kontaktskapande. Ekerö kommun och hela Mälardalsregionen är i ett mycket expansivt skede. Vi riskerar att gå miste om eventuella satsningar och samarbeten framöver.

Svenska cykelstäder

Vi vill gå med i Svenska Cykelstäder för att Svenska Cykelstäder vill öka samarbetet mellan alla aktörer inom samhällsplaneringen och tillsammans förbättra arbetet med cykling på alla nivåer. Genom att samverka för ökad cykling genom föreningen kan mer uppnås med samma medel. Ekerö kommun skulle kunna lära av alla kommuner som har kommit längre i sin cykelplanering och på så sätt lättare uppnå trafikstrategin och kommande cykelplan.

Utförsäljningar

Vi vill att Ekeröalliansen omgående slutar med utförsäljningen av våra gemensamma tillgångar. Problemen med att hitta lämpliga tomter att bygga skolor är ett resultat av tidigare utförsäljningar. Det är dålig ekonomisk hushållning att sälja ut fastigheter som ökar i värde och stärker vår soliditet.

Detaljplaner och bygglov

Framtagandet av detaljplaner är en samhällsfunktion som lägger grunden för den långsiktiga planeringen av ett samhälle. Vi anser att det bör vara ett kommunalt ansvar och att rådigheten över denna process bör ges stor prioritet i den kommunala budgeten. Vi vill förhindra att beslut som kommer att påverka kommunen för lång framtid tas godtyckligt på grund av att det råkar finnas en färdig detaljplan i ett specifikt område. Vi anser att planenheten ska ha tillräckliga resurser för att möjliggöra en flexibilitet och framförhållning i samhällsplaneringen. Vi menar att bygglovstaxan därmed ska ha en avsevärt mycket högre kostnadstäckningsgrad. Genom att exploatören står för en högre andel av bygglovs-kostnaden kan vi styra över mer resurser till detaljplanearbetet. I vårt förslag till budget lägger vi ett förslag där vi under budgetperioden gradvis höjer bygglovstaxan till 90% kostnadstäckning år 2024 för att styra över resurser till planenheten.

Internationella samarbeten

Världen står inför stora förändringar vilket kräver alltmer samarbete. Vi anser att Ekerö kommun bör ansluta sig till Sustainable Cities Platform och ECCAR (European Coalition of Cities Against Racism). Båda nätverken är på europeisk nivå och syftar till att ta fram strategier för att på lokal nivå arbeta med vår tids största utmaningar. Det ger möjlighet till utbyte och inspiration för att se hur andra städer och kommuner hanterar klimatförändringarna på lokal nivå och bygger mer resilienta samhällen i klimatförändringarnas spår. I ECCAR möts medlemmarna och utbyter erfarenheter om hur de gemensamt kan bekämpa den rasism och intolerans som breder ut sig alltmer i alla europeiska länder. Utifrån ett gemensamt 10-punktsprogram utarbetas lokala strategier.

Stockby och Närlunda vägförening

Planering inleds för att inkludera de vägar som Stockby och Närlunda vägförening idag sköter. Vi ser det inte som realistiskt att vägföreningarna ska kunna övertas av kommunen under innevarande mandatperiod men tycker att det ska vara en prioriterad uppgift och bör kunna vara genomfört under mandatperioden 2022-2026.

Ökad digitalisering

Byggnadsnämnden har många handlingar som behöver digitaliseras men det behövs också resurser för att genomföra övergången till en helt digitaliserad planprocess.

Logistikcentral

Vi vill inrätta en logistikcentral för samordnad varuleverans. Detta ger både ekonomiska och ekologiska vinster då vi genom samordnade transporter slipper köra med halvtomma lastbilar flera gånger om dagen kan vi samordna och köra färre turer. Detta ökar dessutom framkomligheten på vägarna. Samordnad varuleverans gynnar det lokala näringslivet då vi kan upphandla tjänsten av lokala företag. Under denna budgetperiod lägger vi resurser på att genomföra en utredning under 2022 för att sedan kunna starta 2023. Då vi ännu inte vet resultatet av utredningen kan vi dock inte budgetera för kostnader redan 2023. Dock finns det erfarenheter att dra från exempelvis Lidingö kommun som har sparat 7 miljoner kronor årligen på att införa samordnad varuleverans. Vi bedömer alltså inte att det på sikt kommer att innebära någon kostnad utan snarare en besparing.

Kommunstyrelsens budget

Kommunstyrelsen	2021	2022	2023
Kostnadsökning tkr			
Demokrati och hållbarhetsutskott, hållbarhetsstrateger och samordnare klimatanpassning & våtmarker	-2 800	-2 800	-2 800
Mälardalsrådet och andra internationella organ	-100	-100	-100
Svenska cykelstäder	-20	-20	-20
Logistikcenter	- 350	0	0
Detaljplaner och omkostnader för kommunalisering av vägföreningar	0	-1 000	-1 000
Detaljplanutveckling	-2 000	-2 000	-3 000
Naturreservat Jungfrusundsåsen	-750	-750	
Ökad digitalisering	-300	-150	0
Kostnadsökning totalt tkr	6320	6820	6920
Totalt	6320	6820	6920

Investeringsbudget

Miljöpartiet vill i våra investeringar säkerställa en god service till våra medborgare och göra så vi ställer om till ett tryggt, socialt och ekologiskt hållbart samhälle. Vi väljer därför satsa i våra investeringar på hållbara transporter genom trygga gång och cykelvägar, cirkulärt tänk genom återbruk och delning och social gemenskap i form av idrottshallar och kallbadhus.

Vi kan och måste bli en fossilfri kommun och för att lyckas satsar vi på att utnyttja de möjligheter som finns att få bidrag från staten för att skapa biogasanläggning och skapa laddinfrastruktur. Det kommer inte bli billigare att vänta och det är viktigt att omställningen på Ekerö får fart.

Satsning på gång- och cykelvägar

Vi täcker i vår budget kostnaden för att bygga cykelväg från Winab Vikväggar till Sundby samt från Adelsöfärjan till Munsö skola men vi vill sikta ännu högre och snabbt få mycket gång och cykelväg på plats. Vi lägger till ordentligt med ytterligare pengar för prioriterade åtgärder från kommande cykelplan samt cykelparkeringar i anslutning till kollektivtrafik. Många av dessa satsningar berättigar till bidrag från staten på upp till 50%. Vi har räknat med ett lägre bidrag då det kräver motprestationer men vi avser även att genomföra en kampanj för att fler ska välja cykel för hela eller delar av sin resa. Vi vill även se en satsning på säkra skolvägar där biltrafiken runt skolorna ska minimeras.

Solceller på kommunens alla tak

Miljöpartiet vill gå längre än Ekeröalliansen och uppföra solceller på kommunens alla tak och inte enbart vid nybyggnation. Solcellsmarknaden växer så det knakar, investeringskostnaden har sjunkit radikalt och lönsamheten ökat. Vi vill även bygga in möjlighet att lagra elen då även denna teknik utvecklas snabbt. Solceller är generellt sett underhållsfria och bidrar endast med tillskott till driftbudgeten.

Ny idrottshall utöver de som planeras vid nya skolor

Situationen vad gäller idrottshallar i kommunen har varit akut i många år. Detta leder till tidig utslagning av ungdomar och unga vuxna. Vilket naturligtvis är väldigt negativt både ur ett folkhälsoperspektiv och ett socialt perspektiv. Vi i Miljöpartiet vill åtgärda detta snarast. Därför vill vi lösa detta med en eller två tälthallar, eller motsvarande, som snabbt kan uppföras och därmed kan komma dagens unga till nytta omedelbart.

Laddinfrastruktur

Elbilsförsäljningen har fått ordentlig fart och det är viktigt att vi investerar i laddstolpar på alla infartsparkering och i lokala centra för att fler ska våga välja rena elbilar. För att få till en snabb omställning av fordonsparken krävs dock fler åtgärder.

Biogasanläggning

Vi vill investera i en biogasanläggning som i huvudsak tar till vara matavfall, hästgödsel och annat avfall från jordbruket och omvandlar det till fordonsgas. När biogasanläggningen står klar vill vi även investera i en tankstation för fordonsgas.

Kallbadhus

Med den fantastiska natur vi har och kommuninvånare som har ett stort friluftsintrasse så menar vi att det är hög tid att vi investera i ett kallbadhus. Detta kan med fördel göras i anslutning till någon av de befintliga kommunala badplatserna. Detta skulle kunna utvecklas i samverkan med någon av våra lokala näringsidkare då vi tror att det skulle kunna bidra till ökad attraktivitet för turistnäringen.

Internt Blocket för att främja återbruk med digital delning av möbler/inventarier för kommunal verksamhet

Ett internt Blocket/Digitalt system för möbler/inventarier i kommunal verksamhet för att dela mellan verksamheterna som t ex. skolor. Då kan sakerna återanvändas i nya verksamheter istället för slängas men även avyttras, säljas eller bortskänkes till ideella föreningar och privatpersoner. Kostnaden motsvarar framtagandet av det digitala systemet.

Satsning på parkering i lokala centra

Inriktningsbudget 2022-2026 inkluderar även en avsättning om 1,0 mnkr per år från 2023 och framåt för att möjliggöra fler strategiska infartsparkeringar i kommunen. Vi satsar dessa pengar på infartsparkering i lokala centra för samma kostnad.

Lånecyklar vid pendelbåtsbrygga

För att enklare kunna ta sig runt i kommunen för tillfälliga besökare med pendelbåten vill vi skapa ett lånecykelsystem. För att snabbt tas sig till tex. Ekebyhovs slott och runt i kommunen under dagen för sådana som tillfälligt kommer på besök. Kräver en viss investering från början men driftkostnad täcks av reklam och/eller avgifter. Detta skulle kunna på sikt utökas för fler målgrupper på fler ställen i kommunen.

Tilläggsförslag till investeringsbudget

Investeringsbudget 2022-2024	2022	2023	2024
Kostnadsökningar med bidrag			
Gång- och cykelvägar	-10 000	-20 000	-20 000
Biogasanläggning	0	-5 000	-30 000
Laddstolpar	-30	-30	-40
Total kostnadsökning exkl. bidrag	-10 030	-25 030	-50 040
Total kostnadsökning inkl. bidrag (klimatklivet och stadsmiljöavtalen)	-14 060	-38 060	-88 080
Övriga kostnadsökningar			
Införande av parkeringsautomater	-500		
Ny idrottshall utöver de som planeras vid nya skolor	-10 000	-10 000	-10 000
Solceller på kommunens tak samt ellagring	-2 000	-2 000	-2 000
Kallbadhus	-2 000	-3 000	-15 000
Digital delning inventarier	-100	-10	-10
Lånecyklar	-400		
Total kostnad övriga investeringar	-15 000	-15 010	-27 010
Total kostnadsökning exkl. bidrag	-25 030	-40 040	-77 050
Total kostnadsökning inkl. bidrag (klimatklivet och stadsmiljöavtalen)	-29 060	-53 070	-115 090

Driftbudget 2022 med inriktning 2023-2024

Förslag budget 2022 med inriktning 2023-2024			
	Budget	Inriktning	
(tkr netto)	2022	2023	2024
Barn- och utbildningsnämnden	-945 770	-974 165	-1 014 115
Socialnämnden	-582 820	-603 860	-627 590
Kultur- och fritidsnämnden	-73 580	-89 375	-95 640
Byggnadsnämnden	-10 710	-10 350	-9 590
Miljönämnden	-5 900	-5 930	-5 930
Tekniska nämnden	-35 400	-33 450	-37 075
Central politisk organisation	-17 635	-16 125	-18 170
Revisionen	-1 200	-1 320	-1 320
Överförmyndaren	-2 890	-2 950	-3 025
<u>Kommunstyrelsen, varav</u>			
Kommunstyrelseförvaltningen	-116 140	-115 340	-116 975
Stadsbyggnadsförvaltningen	-23 960	-21 295	-20 960
Smarta satsningar	-5 800	-6 800	-6 800
Brandförsvaret	-26 355	-26 780	-27 305

Fortsättning driftbudget 2022 med inriktning 2023-2024

Gem medl avg	-1 665	-1 685	-1 700
Gem avräkningskonto inkl medfinans.	-12 700	-13 600	-12 800
Budgetmarginal	-3 000	-4 000	-4 000
Resurs detaljplanering	-15 300	-6 100	-6 300
KS Reavinst försäljningar			
S:a Verksamhetens nettokostnad	-1 880 825	-1 933 125	-2 009 295
Skatteintäkter och gen bidrag	1 920 500	1 970 700	2 042 800
Finansnetto	-7 900	-10 400	-14 100
Resultat	31 775	27 175	19 405
	1,7%	1,4%	0,9%

